

DAVID VILASECA

ELS HOMES I ELS DIES

Barcelona

PRIMERA PART

L'APRENTATGE DE LA SOLEDAT

L'ORIGEN: UNA CASA AL MIDWEST
(1987-1988)

Indiana University (Bloomington), 1987

Dissabte, 29 d'agost. — Primera setmana a Bloomington. Dies de novetats continuades; temps amb prou feines per arribar a l'habitació, treure'm la roba i posar-me a dormir fins l'endemà. La quantitat de paperam que es requereix per poder circular en aquesta Universitat és colossal.

Dormo al novè pis d'Eigenmann Hall —la residència dels estudiants graduats. Una habitació petita, agradable: hi ha un armari a la paret, un llit, un escriptori i una finestra coberta per la banda de fora amb una malla de filferro prim —pels mosquits? Per evitar potser alguna temptativa de suïcidi per part dels residents? La vista del campus des d'aquesta altura és imponent: al lluny veig una llenca de bosc i l'edifici de la biblioteca, més cap aquí unes pistes de tennis, i al primer pla, unes bicicletes voltant per la gespa sota el sol mandrós d'aquesta tarda de finals d'estiu. Amb l'habitació en ordre, entre aquestes parets despullades, m'assec a escriure i, per primera vegada en molts dies de viatges i atabalament, tinc la sensació que he arribat a algun lloc.

Dilluns, 31 d'agost. — Primer dia de classe. Dormo poc i m'aixeco més cansat del que estava en ficar-me al llit (els nervis de la primera trobada amb els estudiants en tenen la culpa). Quan surto al carrer, a quarts de vuit, cau una intensa pluja que m'obliga a tornar a l'habitació a buscar el paraigua. Camí del campus se sent olor d'herba molla i fa una mica de fred.

Dissabte, 5 de setembre. — Pícnic amb la gent del Departament d'espanyol i portuguès. Quedo amb un dels meus col·legues perquè m'acompanyi amb el seu cotxe fins a Bryan Park, als afores de Bloomington. Fa un dia de calor intensa, molt xafogós, i el cel té un blau esblanqueït i enlluernador.

Miro l'extensió d'herba al voltant meu. El decorat és bucòlic i enigmàtic al mateix temps —tan perfecte i d'una lluminositat tan homogènia que sembla somniat. Uns quants del nostre grup s'han portat unes mantes i les han esteses damunt l'herba per menjar-hi al damunt. Al lluny, uns nois amb el pit despullat i gorres blanques juguen al beisbol...

Una altra vegada em ronda pel cap una història susceptible de convertir-se en novel·la. El problema per a mi és el mateix de sempre: un no pot ser al mateix temps autor i personatge del seu llibre, i em sembla que el que jo faria bé de veritat seria fer de personatge. De K. a les novel·les de Kafka, per exemple, o de Marcel a *À la recherche du temps perdu*. No demano res.

Dissabte, 5 de setembre. — El Ricardo m'escrivi des de Xile enfadadíssim. Em maleeix perquè sap molt poc de mi, i perquè el poc que li he escrit des que sóc aquí li sembla insubstancial. Té raó i la culpa és meva perquè encara no he gosat parlar-li amb claredat del que passa.

Josh —l'abreviació de «Joshua». Ahir, finalment, després de tres hores de conversa i de beure'ns tres quarts d'ampolla de whisky, vam acabar dormint junts. Em sorprèn el gir que han pres els esdeveniments. La veritat és que jo el creia més interessat pel Ramón —el noi de Cartagena que viu al meu mateix pis de la residència— que no per mi.

El Josh va estudiar a Cambridge i toca el clarinet. Porta pantalons amb elàstics i té un temperament una mica misteriós. El que més em va enganxar d'ell, ahir, va ser la seva picardia a anar-me dient que s'estimava tant i tant el company d'Anglaterra amb qui

encara representa que surt (un tal Alan) mentre per l'altre costat m'anava posant més i més whisky al got i em mirava cada vegada amb uns ulls més tendres... *I think it would be very easy to fall in love with him.*

Els codis de comunicació no verbal nord-americans són molt diferents dels meus i això pot portar a més d'un malentès. Sovint m'ha passat anant pel campus que, si miro un noi i em torna la mirada, quan em penso que és perquè potser li he agradat i que lligaré, resulta que em somriu i simplement em desitja bon dia: *Have a nice day!*

Dimarts, 22 de setembre. — Un altre intent de carta al Ricardo, donant per fet que sabrà entendre allò que explícitament no sóc prou valent per dir-li.

Del Josh, me n'interessa sobretot la seva capacitat de «verbalització». Una capacitat de posar paraules als sentiments i a les coses que mostra al mateix temps un gran calibre intel·lectual i una innegable *coqueteria*. Em recorda una mica el que diu García Márquez d'un dels seus personatges: *Pues tenía una manera de hablar que más bien le servía para ocultar que para decir.*

Dijous, 24 de setembre. — He començat a rebre cartes de Barcelona. Això, que d'una banda em conforta, de l'altra em provoca inquietud. Després de la lectura quedo sempre sumit en una estèril enyorança de la qual em costa hores i de vegades dies sencers de recuperar-me.

La meva mare m'explica coses de la família, dels oncles, d'uns dies que han passat a Eres d'Òliba —el poblet del Pallars on tenim una casa. Quan és la meva mare, la persona que m'escriu és la mateixa persona que conec: el mateix to, la mateixa afabilitat entranyable. Si dic això és perquè, per contra, em costa de reconèixer el meu pare per carta. Sentir-lo parlar de cop i volta d'una manera personalitzada i íntima, a ell a qui sempre he vist en una posició

distant i d'autoritat, és un fet al qual no estava acostumat, i que em sobta.

Rosemary Blinder, la professora que ens dona novel·la contemporània, té els dits de les mans allargassats com arrels, el perfil aguilenc i els ulls d'una intel·ligència vivíssima. Un físic angulós, de persona poc convencional i psicològicament tempestuosa, que es el mínim que se li pot demanar a un professor de literatura per començar a ser interessant.

Avui, ens parla de l'anomenada «desconstrucció».

Diumenge, 27 de setembre. — Per sort, sembla que el problema de les cabres s'ha solucionat.

Feia dies que tenia picors sense parar-hi atenció. Divendres vaig notar una constel·lació de petites taquetes fosques als calçotets i, en mirar-me-la bé, vaig comprovar estupefacte que es tractava de rastres de paràsits. Vaig anar de seguida al centre mèdic i la infermera em va donar una loció perquè me la posés per tot el cos, inclosos el cap i les aixelles. També em va dir que agafés la meva roba, llençols i tot, i la posés al programa més llarg i més calent de la rentadora.

Naturalment havia de fer-ho saber al Josh, a qui la qüestió encara va venir més de nou que a mi. Primer, em volia convèncer que ell no n'estava infectat. Es va treure la roba i va dir:

—D'you see? There's nothing here!

Però llavors m'hi vaig acostar i de seguida li vaig sorprendre una cabra arrapada als pèls del melic. Davant d'aquesta prova irrefutable, el meu company va fer una ganyota de fàstic i va exclamar:

—This is absolutely disgusting!

Els minuts següents van ser molt divertits. Veure el Josh —tan controlat sempre, tan refinat i impecablement «britànic»— despullat de cap a peus, escrutant-se davant del mirall amb un esfereïment cada vegada més gran a mesura que anava trobant-se al cos

més i més cabres em va provocar un atac de riure que per sort va acabar encomanant-se-li a ell i tot.

Dissabte, 10 d'octubre. — Dia trist. Sospito que hi té a veure el fet que el Josh és a Anglaterra per assistir a l'enterrament de la seva àvia. La veritat és que m'havia acostumat a menjar i a anar a classe amb ell, i ara que torno a estar sol com els primers dies de ser aquí, em trobo desplaçat entre l'altra gent.

Passo el dia a la biblioteca llegint per a una presentació que m'he compromès a fer dilluns. Em costa concentrar-me, res del que faig no sembla interessar-me prou i m'adono que, lluny d'esperonar-me a la feina, les possibilitats de recerca tan grans que tinc aquí més aviat m'aclaparen i m'inciten a la passivitat. Em miro els estudiants que treballen incansablement als pupitres del costat i penso quin deu ser el ressort que em falla. Em pregunto: Què hi fas aquí, David? I em quedo embadalit mirant la pluja que regalima als vidres de la finestra.

Aquests dies parlo molt poc. En situacions socials, em podria passar hores i hores sense dir res, escoltant només les converses dels altres com un estaquirot —un somriure aquí, una expressió d'assentiment allà, fingint que estic al cas sense estar-ho.

Dilluns, 12 d'octubre. — El Josh em telefona des d'Anglaterra. Em truca, em diu, per desitjar-me que passi un bon dilluns:

—I know you hate Mondays, so I just wanted to give you a call to wish you a good day..

El breu intercanvi em deixa descol·locat i entendrit, pensant que no tinc vergonya de malfiar-me del meu company com faig de vegades, o de pensar d'ell les coses que alguns dies em volten pel cap.

Faig un altre esborrany de carta pel Ricardo —el quart. «El que em semblaria deshonest», li escric, «seria continuar mantenint uns compromisos amb tu amb els quals no em sento còmode i que ja no sé si podré complir mai...».